

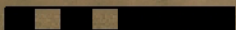
Hansta naturreservat

N

Ortofoto 2000, Biotopkarta 1999 Stockholm stad

- Gräns naturreservat
- Blandskog
- Övrig barrskog
- Övrig lövskog
- Ädellövskog
- Hygge / plantskog
- Hållmark
- Hållmarkstallskog
- Sumpskog
- Trädklädd myr
- Öppen myr
- Torr gräsmark
- Frisk gräsmark
- Fuktig gräsmark
- Övrig mark med avlägsnad vegetation
- Odlingsmark
- Tät bebyggelse med inslag av vegetation (10-30%)
- Tät bebyggelse utan vegetation (0-10%)
- Gles bebyggelse 30-50% vegetation
- Öppen vattenyta
- med vass etc.
- med flytbladsvegetation

170 85 0 170 Meters

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

STOCKHOLMS STAD	
Kommunstyrelsen	
KF/KS Kansli	
Ink.	2007-10-10
Dnr:	304-2443/2007
Till:	R II

ÖVERKLAGANDE

2007-10-03 Dnr 312-6269-07 Nf

Länsstyrelsen i Stockholms län
 Naturvårdsenheten
 Box 22067
 104 22 Stockholm

**Överklagande av kommunfullmäktiges i Stockholms Stad beslut om ändring
 av syfte och reservatsföreskrifter för Hansta naturreservat**

Saken

Naturvårdsverket överklagar kommunfullmäktiges i Stockholm Stad beslut den 2007-09-03 om en ändring av syfte och reservatsföreskrifter för Hansta naturreservat.

Ändringen avser ett tillägg till reservatets syfte för att göra det möjligt att bedriva verksamhet vid en motocrossbana belägen i reservatet. Verksamheten vid motocrossbanan kommer enligt tillägget att vara tillåten som längst till och med 31 december 2022.

Enligt det beslut som fattades vid reservatets bildande 1998 ansågs att motocrossbanan inte var förenlig med reservatets syfte och därför skulle avvecklas. I skötselplanen finns åtgärder fastställda för hur marken skall återställas och därefter kunna nyttjas som en entré till reservatet. Naturvårdsverket yttrade sig inför bildandet av reservatet och tillstyrkte det i enlighet med förslaget till beslut och skötselplan.

Vid reservatets bildande beslöts att verksamheten vid motocrossbanan skulle få fortsätta under en övergångsperiod till år 2002 för att under denna tid kunna hitta en ny lokalisering av verksamheten. Därefter har denna övergångsperiod förlängts till först 2004 och därefter till 2005. Från sista september 2005 har banan varit stängd.

Naturvårdsverkets yrkanden

Naturvårdsverket yrkar i första hand att beslutet ska undanröjas.

Naturvårdsverket yrkar i andra hand att den tidsgräns som satts för avvecklandet av verksamheten vid motocrossbanan i reservatet bestäms till maximalt ett år.

Utveckling av Naturvårdsverkets talan

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken, bildas ett naturreservat i syfte att *"bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet"*. Utifrån denna utgångspunkt ser Naturvårdsverket det som lovvärt att Stockholms stad nu avser att lösa problemet med verksamheten vid motocrossbanan i Hansta naturreservat – ett område som för övrigt väl fyller kriterierna för ett naturreservat då det är ett mycket viktigt område för naturupplevelser och friluftsliv.

Ifrågavarande motocrossbana har varit stängd sedan sista september 2005. Efter det att Stockholms stad i slutet av 2006 konstaterade att det inte fanns några juridiska förutsättningar att formellt upphäva reservatet eller reservatsbestämmelserna för den del av naturreservatet där motocrossbanan är lokaliserad, beslutade stadsbyggnadsnämnden den 8 februari 2007 att ge stadens stadsbyggnadskontor i uppdrag att utreda om motsvarande resultat istället skulle kunna nås genom en sådan ändring av ändamålet med Hansta naturreservat att det skulle vara möjligt för nämnden att ge dispens för motocrossverksamhet inom reservatet. Beslut om sådan ändring av syftet och reservatsföreskrifterna för Hansta naturreservat fattades av kommunfullmäktige i Stockholms stad 2007-09-03.

Naturvårdsverket finner kommunfullmäktiges beslut juridiskt tveksamt. Enligt 7 kap. miljöbalken krävs "synnerliga skäl" för att ändra reservatsgränser och "särskilda skäl" för att ge dispens från reservatsföreskrifter. Skälet till att det krävs kvalificerade anledningar för vissa åtgärder inom naturreservat är att säkerställa att reservatsskyddet blir långsiktigt, och inte kan upphävas utan tungt vägande anledningar.

För att ett naturreservat ska kunna förvaltas ändamålsenligt över tiden krävs att föreskrifterna för detsamma kan ändras i och med att behoven skiftar. I 7 kap. 5 § 3 st. miljöbalken stadgas att *"om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får länsstyrelsen eller kommunen meddela beslut om detta"*. I detta fallet har dock inga "nya skäl" tillkommit (motocrossbanan är fortfarande oförenlig med syftet för skyddet) eller några "ytterligare inskränkningar gjorts" (ifrågavarande beslut innebär ingen inskränkning till förmån för naturvärden i reservatet, utan snarare en utvidgning av Järva motorklubbs verksamhet).

Avvecklingen av motocrossverksamheten som sådan faller inte heller inom ramen för de syften som miljöbalken, dess förarbeten eller praxis anger för reservatsbildning enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Motocrossverksamheten står snarare – per definition – i stark kontrast till det egentliga syftet med reservatet, nämligen att värna naturen.

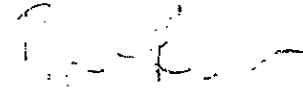
Sammantaget medför vad som ovan anförts att Naturvårdsverket yrkar att beslutet ska undanröjas.

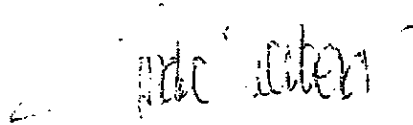
Skulle dock den bedömningen göras att det nya syftet med reservatet kan godtas i enlighet med vad som beslutats yrkar Naturvårdsverket att den tidsgräns som satts för avvecklandet av verksamheten vid motocrossbanan i reservatet begränsas till maximalt ett år.

Att genom dispens tillåta verksamheten i ytterligare 15 år kan knappast anses befrämja uppnåendet av syftet med naturreservatet. En sådan konstruktion bör närmast ses som ett permanentande av verksamheten. I förlängningen riskerar detta att bidra till att urholka naturreservatsinstitutets integritet, med svårförutsebara följder för möjligheterna att upprätthålla naturskyddet på ett nationellt plan.

Beslut om detta överklagande har fattats av direktören Björn Risinger. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Anna von Sydow, juristen Jon Paulsson och avdelningsdirektören Gisela Norberg den sistnämnda föredragande.

För Naturvårdsverket

Björn Risinger

Gisela Norberg

Kopia till:
Stockholms Stad
Naturskyddsföreningen i Stockholm

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Juridiska enheten
Maj-Lis Stenbäck
08-785 50 27

Datum
2007-10-10

Beteckning

1 (1)

Kommunstyrelsen
Stockholms stad
105 35 STOCKHOLM

STOCKHOLMS STAD	
Kommunstyrelsen KF/KS Kansli	
Ink.	2007-10-11
Dnr:	304-2443/2007
Till:	R II

**Överklagat beslut: Kommunfullmäktiges i Stockholms Stad beslut om
ändring av syfte samt reservatsföreskrifter för Hansta naturreservat**

Bilagda överklagande har kommit in till Länsstyrelsen i stället för till den myndighet som har meddelat det överklagande beslutet.

Handlingarna, som kom in till Länsstyrelsen den 10 oktober 2007, överlämnas härmed för prövning om överklagandet har kommit i rätt tid (23 – 25 §§ förvaltningslagen, 1986:223)

Maj-Lis Stenbäck
administratör

Kopia av detta brev till (inga bilagor)

Naturvårdsverket, Björn Risinger och Gisela Norberg, 106 48 STOCKHOLM

Postadress
Länsstyrelsen
Juridiska enheten
Box 22067
104 22 STOCKHOLM

Besöksadress
Hantverkargatan 29

Telefon
08-785 40 00 (vxd)
Telefontid
09.00-11.00

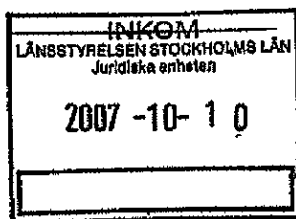
Telefax
08-785 46 15 (exp)

E-post/webbplats
infj@ab.lst.se (exp)
www.ab.lst.se

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

1 (3)

ÖVERKLAGANDE

2007-10-03 Dnr 312-6269-07 Nf

Länsstyrelsen i Stockholms län
Naturvårdsenheten
Box 22067
104 22 Stockholm

Överklagande av kommunfullmäktiges i Stockholms Stad beslut om ändring av syfte och reservatsföreskrifter för Hansta naturreservat

Saken

Naturvårdsverket överklagar kommunfullmäktiges i Stockholm Stad beslut den 2007-09-03 om en ändring av syfte och reservatsföreskrifter för Hansta naturreservat.

Ändringen avser ett tillägg till reservatets syfte för att göra det möjligt att bedriva verksamhet vid en motocrossbana belägen i reservatet. Verksamheten vid motocrossbanan kommer enligt tillägget att vara tillåten som längst till och med 31 december 2022.

Enligt det beslut som fattades vid reservatets bildande 1998 ansågs att motocrossbanan inte var förenlig med reservatets syfte och därför skulle avvecklas. I skötselplanen finns åtgärder fastställda för hur marken skall återställas och därefter kunna nyttjas som en entré till reservatet. Naturvårdsverket yttrade sig inför bildandet av reservatet och tillstyrkte det i enlighet med förslaget till beslut och skötselplan.

Vid reservatets bildande beslöts att verksamheten vid motocrossbanan skulle få fortsätta under en övergångsperiod till år 2002 för att under denna tid kunna hitta en ny lokalisering av verksamheten. Därefter har denna övergångsperiod förlängts till först 2004 och därefter till 2005. Från sista september 2005 har banan varit stängd.

Naturvårdsverkets yrkanden

Naturvårdsverket yrkar i första hand att beslutet ska undanröjas.

Naturvårdsverket yrkar i andra hand att den tidsgräns som satts för avvecklandet av verksamheten vid motocrossbanan i reservatet bestäms till maximalt ett år.

Utveckling av Naturvårdsverkets talan

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken, bildas ett naturreservat i syfte att *"bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet"*. Utifrån denna utgångspunkt ser Naturvårdsverket det som lovvärt att Stockholms stad nu avser att lösa problemet med verksamheten vid motocrossbanan i Hansta naturreservat – ett område som för övrigt väl fyller kriterierna för ett naturreservat då det är ett mycket viktigt område för naturupplevelser och friluftsliv.

Ifrågavarande motocrossbana har varit stängd sedan sista september 2005. Efter det att Stockholms stad i slutet av 2006 konstaterade att det inte fanns några juridiska förutsättningar att formellt upphäva reservatet eller reservatsbestämmelserna för den del av naturreservatet där motocrossbanan är lokaliserad, beslutade stadsbyggnadsnämnden den 8 februari 2007 att ge stadens stadsbyggnadskontor i uppdrag att utreda om motsvarande resultat istället skulle kunna nås genom en sådan ändring av ändamålet med Hansta naturreservat att det skulle vara möjligt för nämnden att ge dispens för motocrossverksamhet inom reservatet. Beslut om sådan ändring av syftet och reservatsföreskrifterna för Hansta naturreservat fattades av kommunfullmäktige i Stockholms stad 2007-09-03.

Naturvårdsverket finner kommunfullmäktiges beslut juridiskt tveksamt. Enligt 7 kap. miljöbalken krävs *"synnerliga skäl"* för att ändra reservatsgränser och *"särskilda skäl"* för att ge dispens från reservatsföreskrifter. Skälet till att det krävs kvalificerade anledningar för vissa åtgärder inom naturreservat är att säkerställa att reservatsskyddet blir långsiktigt, och inte kan upphävas utan tungt vägande anledningar.

För att ett naturreservat ska kunna förvaltas ändamålsenligt över tiden krävs att föreskrifterna för detsamma kan ändras i och med att behoven skiftar. I 7 kap. 5 § 3 st. miljöbalken stadgas att *"om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får länsstyrelsen eller kommunen meddela beslut om detta"*. I detta fallet har dock inga *"nya skäl"* tillkommit (motocrossbanan är fortfarande oförenlig med syftet för skyddet) eller några *"ytterligare inskränkningar gjorts"* (ifrågavarande beslut innebär ingen inskränkning till förmån för naturvärden i reservatet, utan snarare en utvidgning av Järva motorklubbs verksamhet).

Avvecklingen av motocrossverksamheten som sådan faller inte heller inom ramen för de syften som miljöbalken, dess förarbeten eller praxis anger för reservatsbildning enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Motocrossverksamheten står snarare – per definition – i stark kontrast till det egentliga syftet med reservatet, nämligen att värna naturen.

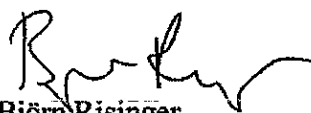
Sammantaget medför vad som ovan anförts att Naturvårdsverket yrkar att beslutet ska undanröjas.

Skulle dock den bedömningen göras att det nya syftet med reservatet kan godtas i enlighet med vad som beslutats yrkar Naturvårdsverket att den tidsgräns som satts för avvecklandet av verksamheten vid motocrossbanan i reservatet begränsas till maximalt ett år.

Att genom dispens tillåta verksamheten i ytterligare 15 år kan knappast anses befrämja uppnåendet av syftet med naturreservatet. En sådan konstruktion bör närmast ses som ett permanentande av verksamheten. I förlängningen riskerar detta att bidra till att urholka naturreservatsinstitutets integritet, med svårförutsebara följder för möjligheterna att upprätthålla naturskyddet på ett nationellt plan.

Beslut om detta överklagande har fattats av direktören Björn Risinger. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Anna von Sydow, juristen Jon Paulsson och avdelningsdirektören Gisela Norberg den sistnämnda föredragande.

För Naturvårdsverket

Björn Risinger

Gisela Norberg

Kopia till:
Stockholms Stad
Naturskyddsföreningen i Stockholm

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Juridiska enheten
Maj-Lis Stenbäck
08-785 50 27

Datum
2007-10-02

Kommunstyrelsen
Stockholms stad
105 35 STOCKHOLM

STOCKHOLMS STAD	
Kommunstyrelsen	
KF/KS Kansli	
Ink.	2007-10-03
Dnr	304-2443/2007
Till	RL, jur.-ord.

1 (1)

**Överklagat beslut: Kommunfullmäktiges beslut den 3 september 2007 om
ändring av syfte samt reservatsföreskrifter för Hansta naturreservat**

Bilagda överklagande har kommit in till Länsstyrelsen i stället för till den myn-
dighet som har meddelat det överklagande beslutet,

Handlingarna, som kom in till Länsstyrelsen den 28 september 2007, överlämnas
härmed för prövning om överklagandet har kommit i rätt tid (23 – 25 §§ för-
valtningslagen, 1986:223)

Maj-Lis Stenbäck
administratör

Kopia av detta brev till (inga bilagor)

Svenska Naturskyddsföreningen, Oscar Alarik, Box 4625, 116 91 STOCKHOLM

Postadress
Länsstyrelsen
Juridiska enheten
Box 22067
104 22 STOCKHOLM

Besöksadress
Hantverkargatan 29

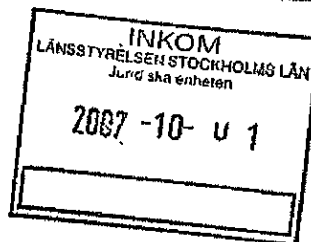
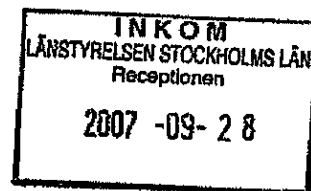
Telefon
08-785 40 00 (vxd)
Telefontid
09.00-11.00

Telefax
08-785 46 15 (exp)

E-post/webbplats
infj@ab.lst.se (exp)
www.ab.lst.se

Naturskyddsföreningen

TELEFAX

Från: Oscar Alarik, Naturskyddsföreningen
Till: Länsstyrelsen i Stockholms län
Datum: 28 september 2007
Antal sidor (inkl. denna): 9

Ärende:

Översänder härmed överklagande av Stockholms stads beslut den 3 september 2007 om ändring av syftet samt reservatsföreskrifter för Hansta Naturresevat i Stockholm, för sakägarnas räkning. Jag skickar även överklagandet per post.

Med vänliga hälsningar,

Oscar Alarik
08-702 65 39

Stockholm 2007-09-27

Länsstyrelsen i Stockholms Län
Box 220 67
104 22 Stockholm

Överklagande av Stockholms Stads kommunfullmäktiges beslut 3 september 2007 om ändring av syfte samt reservatsföreskrifter för Hansta naturreservat i Stockholms stad

Överklagande

Undertecknade, boende på Hägerstalunds gård, överklagar Stockholms Stads kommunfullmäktiges beslut 2007-09-03 om "Ändring i reservatsföreskrifterna för Hansta naturreservat" (§ 28 protokoll anslaget 2007-09-11).

Yrkanden

Vi yrkar att Länsstyrelsen upphäver Stockholms stads beslut om tillägg till syftet i beslutet om Hansta naturreservat och beslut om tillägg till A-föreskrifterna.

Bakgrund

1998 beslöt kommunfullmäktige i Stockholms stad att inrätta Hansta naturreservat. Motiven redovisades på följande sätt:

"Hansta innehåller ett av kommunens mest värdefulla skogsområden och kulturmiljöer. Hansta är en viktig länk i den grönkil (Järvakilen) som skjuter in mot centrala Stockholm och ansluter till nationalstadsparken i söder. Här finns större områden av tät ädellövlund och gammal naturskog än i omgivande delar av Järvafältet. På så sätt kompletterar och stärker Hansta natur-, kultur- och rekreationsvärdena i de angränsande, befintliga naturreservaten i Sollentuna och Järfälla kommuner.

Stora delar av Hansta är klassade som ekologiskt särskilt känsliga områden (enligt naturresurslagen NRL 2:3 och redovisade i rapporten "Stockholms ekologiska känslighet"), där t ex ädellövsskog och gräsmarkerna med ädellövträd är värdefulla biotoper med livsmiljöer för hotklassade växter och djur. Hanstas ädellövlundar är de enda ädellövlundar i Stockholms stad, som har ett väl bevarat markskikt. Hansta utgör vidare en väsentlig del av Igelbäckens tillrinningsområde som är särskilt känsligt för föroreningar och hydrologiska förändringar.

Hansta är det största fornlämningsområdet inom staden. I Hansta finns ett uråldrigt kulturlandskap bevarat. Här finns fornlämningar från flera olika tidsperioder ända från bronsåldern bevarade i sin rätta miljö. Fornlämningarna utgörs av gravfält, gravar, boplatser, en runsten samt stensträngar. Stensträngarna inhägnade åkrar och ängar. Det är ett för Stockholms kommun, unikt fossilt odlingslandskap som finns kvar.

Området har en stor betydelse för det rörliga friluftslivet, främst för invånarna i nordvästra Stockholm, där bostadsområdena är tätt exploaterade. Daghem, skolor, Sollentuna naturskola och Stockholms universitet använder området i pedagogiskt syfte.

Beslutet om att avsätta Hansta som naturreservat står i överensstämmelse med bestämmelserna i 2 och 3 kapitlet i naturresurslagen om en från allmän synpunkt lämplig användning av mark och vatten. Det är vidare ett led i stadens Agenda 21-arbete för att bibehålla och långsiktigt säkra Stockholms stads biologiska mångfald och värdefulla kulturmiljöer samt i att tillgodose stockholmarnas behov av naturområden för rekreation och friluftsliv. Ett förordnande som naturreservat lägger långsiktigt fast markanvändningen till gagn för kommande generationer."

Reservatsbeslutet stöddes av samtliga partier i kommunfullmäktige som enades om följande ändamålsbeskrivning:

"Ändamålet med reservatet är att för framtiden bibehålla och vårda ett natur- och kulturlandskap och friluftsområde, som bl a innehåller ett av länets mest mångformiga ädellövskogsområden, på ett sådant sätt att Järvafältets samlade natur- och kulturkvaliteter stärks."

Så som framgår av beslutet har Hanstaområdet mycket stora naturvärden, en enastående förekomst av lämningar från i första hand järnåldern. Området nyttjas dessutom flitigt för utflykter, motion, promenader m.m. av de 10 000-tals människor som bor i omgivningarna.

För att ytterligare skydda områdets stora naturvärden är delar av området, på initiativ från regeringen, sedan 1 januari 2005 av EU-kommissionen utpekade som ett område av gemenskapsintresse enligt det s.k. habitatdirektivet.

Enligt de föreskrifter som kommunfullmäktige fastlade för naturreservatet skulle det, för att uppnå syftet inom reservatet, vara förbjudet att *"bruka störande motordriven anordning för lek eller sport"*. Samtidigt beslöts dock att *"Bestämmelserna ska under ett övergångsskede tillåta den nuvarande motocrossverksamheten vid Järva motorklubb."*

I maj 2002 beslöt miljö- och hälsoskyddsnämnden att verksamheten vid motocrossbanan inte längre skulle tillåtas, vilket skulle gälla från den 1 augusti 2004. I ett senare beslut sköts stängningen emellertid fram till den 1 oktober 2005. Järva MK begärde hos staden att beslutet skulle upphävas eller ändras, vilket staden avlog. Efter överklaganden har förbudet fastställts av länsstyrelsen och miljödomstolen. Domen har vunnit laga kraft. Saken borde därmed vara utagerad.

Trots stadens tidigare agerande uppdrog stadsbyggnadsnämnden i februari 2007 åt stadens stadsbyggnadskontor att undersöka om det var möjligt att ge en ny dispens åt den förbjudna verksamheten. Kontoret fann dock att detta inte var möjligt eftersom en sådan dispens skulle strida mot reservatets syften, vilket f.ö. redan hade klarlagts av länsstyrelsen i samband med hanteringen av Järva MKs överklagande.

Nämnden uppdrog då åt kontoret att formulera ett förslag på tillägg till reservatets syften. Det är detta förslag som nu antagits av stadens kommunfullmäktige.

Hanteringen av ärendet går stick i stäv med det definitiva skydd som är den centrala innebörd lagstiftaren lagt i miljöbalkens reservatsinstitut. Själva meningen med reservat är att skydda natur från de snabba växlingar dagspolitiken kan medföra. Att acceptera Stockholms stad förfarande i detta ärende riskerar uppenbart att undergräva naturreservatsinstitutets integritet, med svårförutsebara följder för naturskyddet.

När Hansta naturreservat bildades, tog vi som bor i närheten av motocrossbanan detta som ett löfte om att banan skulle stängas inom några år. Reservatsbeslutet har självfallet spelat roll för vårt val av bostad och hemmiljö. Motocrossverksamheten innebär inte bara stora ingrepp och skador på naturreservatet, den betyder också att vi som bor i närheten helger och kvällar utsätts för omfattande buller och damm.

De regler som kommunen har satt upp för verksamheten har man ständigt brutit emot. Således har banan även efter att kommunen hade stängt banan i oktober 2005 utnyttjats för motocross praktiskt taget varenda helg.

Att nu åter öppna banan är, som vi ser det, oacceptabelt och strider mot miljöbalken.

Grunder

1. Verksamheten är synnerligen störande för de närboende med buller och dammspridning. Störningen är som värst under den mest känsliga tiden, d.v.s. kvällar och helger.
2. Om stadens ändring av reservatsbeslutet vinner laga kraft innebär det att det blir möjligt att tillåta den idag förbjudna motocrossverksamhet inom naturreservatet, vilket kommer att skada områdets natur-, kultur- och friluftsvärden allvarligt.
3. Det beslutade tillägget till reservatets syften är inte förenligt med de syften som miljöbalken godkänner som grund för reservatsbeslut. Tillägget är inte heller med normalt språkbruk att karaktärisera som ett "syfte", och kan redan av denna anledning inte godkännas. Det finns vidare inte något sådant "nytt skäl" som måste föregå en ändring enligt miljöbalken.
4. Ändringen i reservatsbeslutet innebär en försämring av skyddet för området, vilket strider mot reglernas funktion att säkerställa ett *definitivt* skydd, från vilket endast undantagsvis avsteg ska kunna göras. Stadens hantering syftar uppenbart till att kringgå miljöbalkens regler. För att ändra reservatsgränser krävs, enligt miljöbalken, "synnerliga skäl", för att ge dispens från reservatsföreskrifter "särskilda skäl". Om man kan kringgå dessa regler med en enkel ändring av reservatssyftet, skulle balkens högt ställda kraven på dispenser och ändringar bli meningslösa. Detta skulle kunna få effekter för allt svenskt områdesskydd.
5. En ändring av reservatets syften av det slag som staden beslutat innebär i praktiken ett delvis upphävande av reservatsbeslutet, och kan därför endast tillåtas om synnerliga skäl föreligger.

Utvecklade grunder för överklagandet

Verksamheten är synnerligen störande för de boende i området (1.)

Under ett stort antal år har vi boende i Hägerstalund uthärdat allvarliga störningar från den motocrossverksamhet som pågått några få hundra meter från våra bostäder.

Det främsta problemet har varit oljudet, som ofta varit konstant från morgon till kväll. De tider som anslagits har inte följts, och det skärande oljudet har inte sällan fortsatt till halv elvatiden på vardagskvällar och helger. Ljudet är av en särskilt störande karaktär, på grund de oregelbundna intervallerna mellan acceleration och inbromsningar. Särskilt vid tävlingar blir störningarna svåra att uthärda. Äldre personer som besöker Hägerstalund har klagat på att de varit tvungna att stänga av sina hörapparater, som inte klarar av att skilja ut motorbullret.

Ett andra problem är dammbildningen. Torra dagar kan motocrossverksamheten dra upp så mycket damm att bostäderna omgärdas av en gulaktigt dis, som syns kilometervis. Dammet tränger sig in genom springor och skrymslen och lägger sig som en brun hinna över möbler och golv. Att ha fönstren öppna torra dagar är inte att tänka på. Detta har inte blivit bättre sedan föreningen – utan dispens för anläggningsarbeten i reservatet – installerade sprinklers utmed banan.

Ett tredje problem för oss boende är vattentillgången. Vid tävlingar har verksamhetsutövarna tagit vatten från en brandpost i området, vilket medfört att de boendes vatten tagit slut. Toaletterna har inte gått att spola.

Dessa störningar är inte möjliga att komma till rätta med genom avtal eller detaljerade föreskrifter, eftersom de till stor del är en naturlig följd av motocrossporten som sådan. Det är vidare otroligt att bestämmelser i avtal eller reservatsföreskrifter skulle efterlevas i någon större utsträckning – tidigare öppettider m.m. har inte åttlytts. Inte ens det idag gällande förbudet, som miljöförvaltningen anslagit på en stor tavla utanför grinden, efterlevs.

Ändringen av reservatsbeslutet innebär att motocrossverksamhet i naturreservatet kan tillåtas – vilket kommer att skada områdets natur- och friluftsvärden allvarligt. (2.)

Kommunfullmäktiges beslut att ändra i reservatsbeslutet har det uttalade syftet att möjliggöra ett tillstånd för en motocrossbana i naturreservatet, som nyligen förbjudits i miljödomstolen i en lagakraftvunnen dom (2006-09-27, mål nr M 13235-6).

Ändringen av reservatsbeslutet innebär att motocrossverksamheten i reservatet i princip kommer att kunna permanentas i strid med vad som sägs i reservatsbestämmelserna från 1998. Det innebär att skadorna på mark och fornminnen kommer att förvärras och friluftslivet återigen kommer att lida av buller av den särskilt störande sort som verksamheten medför. Möjliga strövvägar för friluftslivet stängs effektivt av. Istället för att vara en buffertzona och spridningsyta för växtsamhällen och vilda populationerna av fåglar, däggdjur och insekter, kommer området att vara en källa till emissioner och störningar.

I bevarandeplanen för Natura 2000-området nämns bland förutsättningarna för gynnsam bevarandestatus att föryngringen av ek kan ske i bland annat omkringliggande områden. Ett av de områden som ligger närmast till hands är de marker som skadats av motocrossverksamheten. Inför ändringar av reservatsändamål och dispenser bör rimligen kvalitativa konsekvensutredningar utarbetas. Staden har, såvitt oss är bekant, inte gjort någon sådan analys.

Det beslutade tillägget till reservatets syften är inte förenligt med de syften som miljöbalken godkänner som grund för reservatsbeslut. Tillägget är inte heller med normalt språkbruk att karaktärisera som ett "syfte". Det finns vidare inte något sådant "nytt skäl" som måste föregå en ändring enligt miljöbalken. (3.)

Tillägget till reservatets syften är synnerligen tveksamt. I reservatets syften ska anges vilka skyddsvärden som motiverar reservatsbildningen. Att "avveckla" en motocrossverksamhet är inte ett av de syften som miljöbalken anger för reservatsbildning. I balken finns en uttömmande uppräkningslista på godkända syften till reservatsbeslut, av vilket inget kan anses omfatta stadens tillägg till reservatssyftet. Enligt MB 7 kap. 4 § 1 st. får ett mark- eller vattenområde förklaras som naturreservat:

"i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet".

Naturreservat får också inrättas för att säkra efterlevnaden av EG:s habitat- och fågeldirektiv. Av bestämmelsens ordalydelse framgår att uppräkningslistan av syften är uttömmande och inte exemplifierande. Motocrossverksamhet ingår inte.¹

Den citerade bestämmelsen i balken går tillbaka till 7 § naturvårdslagen, som också innehöll en kort uppräkningslista av godtagbara ändamål bakom reservatsbildning. Något som talar för att uppräkningslistan i dagens MB ska tolkas snävt är att 1993 års miljöbalksutredning föreslog en uppmjukning av vilka syften som skulle kunna grunda ett reservatsbeslut. I utredningen föreslogs att även "andra särskilda skäl" skulle kunna vara nog. Hade utredningens förslag blivit verklighet, skulle motocrossverksamhet kunna skrivas in i reservatsändamålen utan problem. Men förslaget togs dock bort redan i 1996 års miljöbalksutredning, och i miljöbalkspropositionen gick lagstiftaren åt andra hållet och snarare skärpte kraven på vilka skäl som omfattas.

Självva tilläggets ordalydelse är dessutom högst tveksam ur semantiskt synvinkel. Den komplettering av reservatsändamålen som staden formulerat är enligt vanligt språkbruk inte ett syfte, utan snarare en åtgärdsbeskrivning eller något liknande: "Syftet ska uppnås genom att motocrossbanan vid Hägerstalund avvecklas". Att ange ett sätt att "uppnå" syftet är inte ett syfte i sig.

Dessutom är det märkligt att skriva in en bestämmelse i reservatsbeslutet som är till för att återinföra en förbjuden miljöstörande verksamhet i ett naturreservat, och framställa det som en avveckling av densamma.

Ytterligare en grund för invändning mot förfarandet återfinns i MB 7:5 3 st., där det stadgas att det

¹ Se även Naturvårdsverkets handbok med allmänna råd, Bildande och förvaltning av naturreservat, maj 2003, sid 18 ff.

endast om "det senare visar sig finnas nya skäl" som reservatsbeslutet kan ändras. Något sådant "nytt skäl" föreligger knappast. Problematiken med att hitta en ny plats åt motocrossverksamheten förelåg redan långt innan reservatsbeslutet.

Ändringen i reservatsbeslutet strider mot motivuttalanden om att naturreservat ska säkerställa ett definitivt skydd, från vilket endast undantagsvis avsteg ska kunna göras (4.).

Skälet till att det krävs kvalificerade anledningar för att inskränka naturreservatsskydd är naturligtvis att säkerställa att reservatsskyddet blir långsiktigt, och inte kan upphävas utan tungt vägande anledningar. Detta framgår av förarbetena till miljöbalken:

"Avsikten med ett beslut om inrättande av naturreservat är enligt förarbetena att skapa ett definitivt skydd. Endast undantagsvis skall avsteg från skyddet kunna göras" (Prop. 1997/98 II sid. 75).

I själva verket är stadens agerande en utomordentlig illustration till varför naturreservat omgärdats av regler som försvårar inskränkningar. Utan dessa regler skulle reservatens existens förmodligen fluktuerat betydligt med skiftande majoriteter i de beslutande församlingarna.

För att ändra reservatsgränser krävs därför "synnerliga skäl", och för att ge dispens från reservatsföreskrifter krävs "särskilda skäl". Rättssystematiska skäl talar för att man inte bör kunna kringgå dessa regler med en enkel ändring av reservatssyftet, eftersom det skulle göra miljöbalkens högt ställda krav på dispenser och andra ändringar meningslösa. Om stadens förfarande accepteras, finns det inte längre någon anledning för kommunerna att finna kvalificerade skäl för avsteg från reservatsskyddet – det kommer kommunerna i så fall att kunna göra mycket enklare genom att bara ändra syftet.

En ändring av reservatets syften av det slag som staden beslutat innebär i praktiken ett delvis upphävande av reservatsbeslutet, och kan därför endast tillåtas om synnerliga skäl föreligger (5.).

Miljöbalken 7 kap. 7 § 1 st. stadgar att kommunen endast får "helt eller delvis upphäva" reservatsbeslut om "synnerliga skäl" föreligger. I praktiken måste stadens ändring anses vara ett sådant delvis upphävande. Att tillåta en tidigare förbjuden miljöfarlig verksamhet i ett naturreservat är ett sådant allvarligt ingrepp att reservatsskyddet måste anses som upphävt i den del motocrossverksamheten skulle återinföras.

Ett stöd för detta synsätt finns i ett uttalande i miljöbalkspropositionen:

"Det krävs synnerliga skäl för att länsstyrelsen eller kommunen skall kunna helt upphäva reservatet, inskränka grunden för reservatet eller upphäva föreskrifter för reservatet".

En ändring av reservatsändamålen enligt den modell Stockholms stad avser att genomföra måste vara

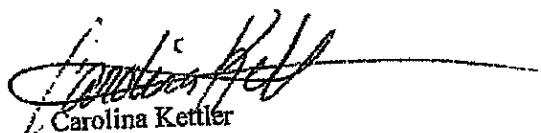
vad som avses med att "*inskränka grunden för reservatet*". Enligt vår mening måste därmed staden visa på synnerliga skäl om man vill ändra syftet på det vis man tagit beslut om, något man inte gjort.

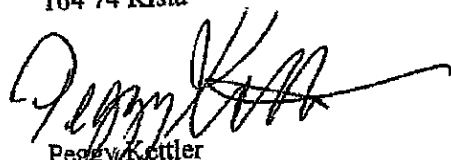
Kista den 27 september 2007:

Lotta Häger
Hägerstalunds gård
164 74 Kista

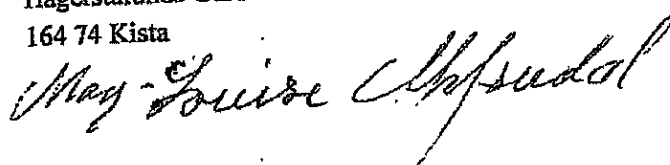

Marit Adrian Johansson
Hägerstalunds gård
164 74 Kista

Jan Karlsson
Hägerstalunds gård
164 74 Kista

Carolina Kettler
Hägerstalunds gård
164 74 Kista

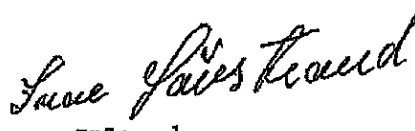

Peggy Kettler
Hägerstalunds gård
164 74 Kista

Christine Stafsudd
Hägerstalunds Gård
164 74 Kista

May-Louise Stafsudd
Hägerstalunds Gård
164 74 Kista

Torbjörn Stafsudd
Hägerstalunds Gård
164 74 Kista

Ivar Säfstrand
Hägerstalunds gård
164 74 Kista